

feiten en meningen uit de media- wereld

J. SERVAES
EN

W. VAN DER BIESEN

Op 13 januari 1977 verscheen het het Britse dagblad «THE TIMES» niet. Aanleiding daartoe was een conflict tussen de redactie en de twee vakbonden ingevolge een artikel van de journalist David Astor over de praktijken van vakbonden in de grafische sector.

In dit artikel schreef Astor dat de vakbonden een zware last leggen op de pers door onnodig hoge lonen te eisen en veel te veel personeel te willen handhaven. Daardoor lijden de meeste dagbladen verlies. Ook de closed shop werd door Astor op de korrel genomen. Kranten die een dergelijke overeenkomst aangaan, verbinden zich ertoe enkel leden van de National Union of Journalists te werk te stellen. Toen The Times dit artikel wilde publiceren, ontstonden moeilijkheden met de twee vakbonden. De ene wilde een weerwoord schrijven en daarmee ging de hoofdredacteur in principe akkoord. De andere wilde echter zinsneden uit het artikel weglaten en een zin toevoegen waarin de bond zich distancieerde van het verhaal en een antwoord aankondigde. Hiermee ging de hoofdredacteur niet akkoord en het resultaat was dat The Times niet verscheen.

Op 11 maart brak er bij The Times een vijfdaagse wilde staking uit. Aanleiding hiertoe was een eis voor meer loon voor het schoonmaken van de drukpersen. Er was een regeling getroffen waarbij het schoonmaken niet meer door de nachtploeg, maar door de dagploeg zou worden gedaan. De stakende drukkers accepteerden de regeling niet, zodat het conflict uitliep op een prestigestrijd tussen drukkers en vakbonden. Aan de actie kwam pas een einde toen de vakbond dreigde met een collectief royement van alle stakers uit de bond. Omdat alleen vakbondsleden werkzaam mogen zijn op op de redacties en technische afdelingen (closed shop) zou dit betekenen dat de stakers nergens meer in hun vak aan de slag zouden kunnen.

De verkoop van AMERIKAANSE DAGBLADEN is in 1977 gemiddeld met 322.000 exemplaren per dag gestegen. Dagelijks worden er nu 60.977.011 kranten verkocht. Het aantal dagbladen steeg met 6 in vergelijking met 1976, en bedraagt nu 1.962. Er verschijnen ook 93 weekbladen meer dan vorig jaar. In het totaal worden er nu in de V.S.A. 7.579 weekbladen en 650 zondagsbladen gepubliceerd.

De reclame in de gedrukte pers is eveneens gestegen en bedraagt nu meer dan 400 miljard Fr.

Op 22 september 1976 verscheen een Koninklijk Besluit, gebaseerd op artikel 51 van de wet van 1974 op budgettaire voorzieningen, met richtlijnen voor het aanwerven van niet-vaste medewerkers. Losse medewerkers zonder dienstcontract mochten geen plaatsen van kaderpersoneel meer bezet houden en konden nog alleen aangeworven worden op basis van een aannemingscontract of na een geslaagd examen. Zich baserend op dit KB besloot de BRT-directie eind april 1976 LOSSE MEDEWERKERS VAN DE BRT-RADIO te ONTSLAAN. Deze losse medewerkers staan in voor de samenstelling en presentatie van zo'n 35 radio-programma's. De maatregel was waarschijnlijk ook ingegeven door het feit dat na het examen voor producer ongeveer 50 nieuwe vaste krachten dienden geplaatst te worden.

De losse medewerkers weigerden hun ontslagbrief te tekenen en drongen aan op een regularisatie van hun contract door het invoeren van een nieuwe graad van assistent-producer. Aanvankelijk werden alle eisen door directeur-generaal Vandenbussche weggewuifd. Na een korte stakingsactie bleek deze plots tot onderhandelen bereid. Hierbij werd afgesproken dat alle contracten tot 31 december 1977 verlengd werden. Wat genoemd wordt 'toevallige muziekprogramma-samenstellers' zullen een aannemingscontract krijgen. Wie van de losse medewerkers uiteindelijk ook de volgende jaren in dienst blijft, zal afhangen van de programmatie. Concreet betekent dit: wie dienstig blijkt, blijft aan.

Sinds 26 april 1977 beschikken BRT en RTB over TWEE TELEVISIENETTEN die - volgens wettelijke beschikkingen - volledig aangepast zijn aan de Europese (zgn. CCIR-)normen. Deze technische normwijziging werd vanaf de eerste dag, zij het voorlopig op experimentele basis, ook daadwerkelijk benut. BRT en RTB zenden sedert april gedurende twee avonden per week een tweede, zgn. «alternatief» TV-programma uit. De BRT doet dit op dinsdag en donderdag, terwijl de RTB voor maandag en woensdag opteede. Op het tweede net geeft de BRT

hoofdzakelijk meer hoogstaande programma's en interessante herhalingen. Vanaf oktober a.s. zal men wellicht reeds drie dagen in de week uitzenden, en binnen vijf jaar zou een volledig tweede programma tot stand komen.

Begin mei OVERLEED op 69-jarige leeftijd JOAN CRAWFORD. Met haar is een van de laatste nog levende glamourkoninginnen van Hollywood heengegaan.

Op 24 februari 1977 interviewde het radio- en TV-blad «Humo» de BRT-journalist JAN VAN NUFFELEN. Hierin sprak hij over zijn programma 'Rechts in Vlaanderen' en over de werking van de Raad van Beheer van de BRT. Voor dit interview kreeg Van Nuffelen een BERISPING. Dat is de zwaarste straf die sinds 10 jaar op de nieuwsdienst is uitgesproken, en waarbij Van Nuffelens benoeming tot redactiesecretaris in het gedrang komt. Als reden tot de maatregel werd opgegeven: «Wegens belediging van de hiërarchie... en vermits u niets terugneemt van wat Humo u in de mond legt». Het was directeur-generaal Vandebussche zelf die de tuchtmaatregel uitvaardigde.

De Gouden Palm evenals de Prijs van de Filmkritiek van het FILMFESTIVAL TE CANNES werden dit jaar toegekend aan de gebroeders Taviani voor hun film «Padre Padrone», de geschiedenis van een ongeletterde die het tot schrijver brengt. De prijs voor de beste mannelijke vertolking ging naar Fernando Rey voor zijn rol in «Elisa, Vida Mia» van de Spaanse cineast Carlos Saura. Shelly Duval en Monique Mercure moesten de prijs voor de beste vrouwelijke vertolking delen voor hun prestaties in respectievelijk «Three women» en «J.A. Martin photographe».

Het BEVRIJDINGSPERSAGENTSCHAP (BPA) bracht begin mei zijn honderdste nummer uit. Dit initiatief, dat eind 1974 bij een aantal studenten in de communicatiewetenschappen gegroeid is vanuit een eerlijke journalistieke bezorgdheid, wil de 'bewust' geschapen leemte in de berichtgeving mee helpen opvullen.

Ter gelegenheid van de WERELDDAG VOOR DE MASSAMEDIA heeft paus Paulus de RECLAMEWERELD OPGEROEPEN DE MENSELIJKE WAARDIGHEID TE EERBIEDIGEN. In zijn oproep wijst de paus erop dat in de reclame bepaalde verschijnselen zijn aan te duiden die strijdig zijn met de cultuur en die de menselijke waardigheid geweld aandoen. Met name veroordeelde hij reclamevormen die de menselijke instincten uitbuiten.

Op 13 mei 1977 werd de «GUIDE DE LA BELGIQUE DES LUTTES», een informatief boekwerk, uitgegeven door «Les Editions Vie Ouvrière», door het parket IN BESLAG GENOMEN omdat de gids, naast 500 andere zuiver informatieve gegevens, adressen publiceert waar men terecht kan voor abortus. Die informatie was reeds eerder verschenen en had een ruime verspreiding gekregen in de pers. Tegen deze inbeslagname werd o.a. door de FEDERATIE DER BELGISCHE UITGEVERS fel GEPROTESTEERD. «Deze inbeslagname, aldus de federatie, toont eens te meer de discriminatie aan van de overheid tegen de boekuitgevers in vergelijking met haar lankmoedige houding tegenover andere communicatiemediën (zoals de pers) en de organisaties waarover het gaat zelf. Als de gerechtelijke overheid het citaatrecht met bronvermelding op zo'n manier beperkt, staat de uitgever in de toekomst wel voor zeer zware verantwoordelijkheden.»

Tijdens de maanden april en mei deed omroep Antwerpen, en met name producer Edwin Brys van het programma «Het Oorbeest», een interessant EXPERIMENT. Bij vijf ANTI-TELEVISIE GEZINNEN - die het medium bewust hadden afgewezen - werd gedurende vijf weken een TV-toestel geplaatst. Iedere week werden de ervaringen van de proefpersonen uitvoerig nagegaan en samen met een begeleidende commentaar uitgezonden in het betreffende radioprogramma. Uit de resultaten van dit experiment blijkt o.a. dat geen van de proefgezinnen zich na vijf weken «bekeerd» had. Hun houding tegenover de beeldbuis was evenwel milder geworden: pro en contra van het medium werden meer tegen elkaar afgewogen.

De «WEEKBLADPERS BV», uitgever van «Vrij Nederland» en «Voetbal International», heeft zich van het vakverbond NVV en haar levensverzekeringsmaatschappij De Centrale losgemaakt. De invloed van deze twee instellingen op het beleid is geheel opgegeven, waarmee werknemerszelfbestuur een feit is geworden.

Op 23 mei 1977 besloot het grafisch personeel van het grootste Deense krantenconcern «Berlingske Hus» na een staking van 4 maanden het werk weer te hervatten. Daarmee had DENEMARKEN zijn GROOTSTE ARBEIDSCONFLICT OP PERSVLAK SINDS 30 JAAR achter de rug. Hieraan ging een bewogen periode vooraf van stakingen, massa-ontslagen en sympathiebetuigingen van grafisch personeel uit andere Deense bedrijven zodat geen kranten konden verschijnen, en demonstraties waarbij een politiemans het leven verloor. De aanleiding tot het conflict was een oud en gekend zeer. In 1976 maakte Berlingske Hus bekend dat het de hoge loonkosten niet meer kon opbrengen en grote verliezen leed. Op 20 december 1976 werd daarom aan 300 man grafisch personeel ontslag aangezegd, terwijl het overige personeel te horen kreeg dat het harder zou moeten werken. De grafici stoorden zich niet aan deze dreigementen en bleven volgens de oude voorwaarden werken. De kranten verschenen hierdoor enkele malen met witte ruimten.

Het «Berlingske Hus» samen met het «Politiken Hus» het grootste dagbladconcern in Denemarken, geeft naast twee dagbladen - de «Berlingske Tidende», gesticht in 1749 en daarom beschouwd als het oudste dagblad ter wereld, met 130.000 week- en 250.000 exemplaren zondagoplage, en «B.T.» met een oplage van 235.000- ook een aantal geïllustreerde familiemagazines uit: «Weekendavisen» (45.000), «Billed-Bladet» (400.000) en «Soendags-BT» (220.000). Daarbij is Berlingske Hus nog eigenaar van drie provinciale kranten en een twintigtal lokale weekbladen.

Op 31 januari 1977 sloot de directie de poorten voor de grafici en ontsloeg op 26 maart het 1000 man sterke personeel. Hierop gingen alle bij de vakbond aangesloten grafici in staking. De vakbond stelde als voorwaarde tot werkhervatting:

oplossing van het conflict bij de Tidende en nieuwe C.A.O.'s waarbij ook de invoering van technieken zoals papiermontage geregeld zou worden. De directies gingen over tot de verspreiding van noodedities, maar eind april - na het afsluiten van de nieuwe C.A.O.'s - gingen alle grafici terug aan het werk, behalve deze van de Tidende. Na heel wat schermutelingen bleek de directie van Berlingske Hus tenslotte toch bereid tot onderhandelen. Als compromis werd overeengekomen dat een 250-tal personen weliswaar met een gouden handdruk van 100.000 Deense kronen, zullen moeten afvloeien.

Op 26 mei deed de arrondissementsrechtbank van Amsterdam uitspraak in een kortgeding dat 5 uitgevers en de Vereniging ter behartiging van de belangen van de boekhandel hadden aangespannen tegen het grootwinkelbedrijf Maxis (van het Bijenkorf-concern) in Muiden. Maxis kondigde eind april aan een aantal boeken, kaarten en reisgidsen met 15 % korting te gaan verkopen en poogde zodoende het PRIJSKARTEL IN DE NEDERLANDSE BOEKHANDEL te door-

breken. Sommige Nederlandse grootwinkelbedrijven zien de vaste boekenprijs als een belemmering voor hun eigen distributiebeleid. De andere uitgevers menen echter dat door dergelijke acties de belangen van het hele boekenvak en ook van de lezers geschaad worden. De rechtbank trad deze laatste zienswijze bij en verbood, op straf van een dwangsom van 100.000 gulden per overtreding, in Nederland gekochte boeken beneden de vastgestelde prijs aan de man brengen.

Op 31 mei werd het GASTPROGRAMMA VAN HET HUMANISTISCH VERBOND OP DE BRT-TV VERBODEN. Dit programma was de neerslag van een nationaal congres van de Humanistische Jongeren onder de titel «Vlaanderen, CVP-staat?». Reeds eerder was een gelijknamig radioprogramma, dat op 20 april werd uitgezonden, door de CVP-leden van de Raad van Beheer fel bekritiseerd. De uiteindelijke beslissing tot niet-uitzending werd genomen door de liberaal Maurice Dieudonné, verantwoordelijke voor de gastprogramma's, de BSP'er Marcel Coole,

bestuursdirecteur van de instructieve omroep, en de socialist Nic Bal, programmadirecteur van de televisie. Zij argumenteerden dat de gastprogramma's van het Humanistisch Verbond verondersteld worden levensbeschouwelijk van aard te zijn en dat «Vlaanderen, CVP-staat?» van deze normen afwijkt door een uitgesproken politiek polemische inslag. Het Humanistisch verbond voert hiertegen aan dat het zich als filosofische minderheid door een concreet politiek bestel bedreigd voelt en dan ook het recht heeft hiertegen te reageren.

Volgens het personeelsblad van de RTB wordt er in het OMROEPCENTRUM aan de Brusselse Reyerslaan heel wat GESTOLEN. Zo heeft men berekend dat er sinds 1 januari 1976 voor 2.094.000 frank voorwerpen onttreemd werden ten nadele van de RTB. TV-toestellen, micro's, rekenmachines, allerlei elektronisch materiaal, kleren en zelfs een matras zijn in die tijdspanne spoorloos verdwenen. Ook private personen, waaronder de zangeres Annie Cordy, waren binnen het omroepgebouw het slachtoffer van gauwdieven ;

(ADVERTENTIE)

DELGAY

**audio-visueel didactisch materiaal
C.C.T.V.**

hitashi - ampex - electrocraft - nivico - barco

**koningsstraat 219, 1030 brussel
tel. 02. 219 14 59**

hier bedroeg de totale buit 162.555 Fr. Bij de BRT, waar men met betrekking tot dit onderwerp eerder terughoudend is, zouden eveneens allerlei «omroep-attributen» (o.a. dure sierplanten) regelmatig openbaar tot privébezit worden.

Begin juni namen de algemene directeur, Jean d'Ormesson, en de politieke directeur, Raymond Aron, ontslag bij het Franse dagblad «LE FIGARO». Hierin volgden ze de ongeveer 200 reeds eerder ontslagen journalisten.

De eigenaar Robert Hersant heeft zelf het hoofdredacteurschap overgenomen. Alle plechtige beloften en afspraken ten spijt heeft Hersant, die bekend staat om zijn uiterst rechtse ideeën, het speciaal redactiestatuut - dat een strikte scheiding tussen uitgever en redactie voorzag - systematisch met de voeten getreden.

In het kader van een technisch reorganisatieplan voor alle door hem uitgegeven bladen (zie «Communicatie», nr. 3-4, 1976) overweegt Hersant om «Le Figaro» en «France-Soir» in België te Moeskroen te laten drukken. Tegen deze plannen is reeds door de vakbonden geprotesteerd en heeft men in het Franse Parlement geïnterpelleerd.

Tijdens het jaarlijks overleg tussen BRT en NOS van begin juni werd geopteerd voor de OPRICHTING VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJK CO-PRODUCTIEFONDS VOOR TV-PROGRAMMA'S naar analogie van wat bestaat voor de film. Verder werd gesproken over de instructieve omroep, over de satelliet-ontvangst, over de ontwikkeling op het gebied van de kabeldistributie en de aan België en Nederland gezamenlijk toegewezen lange golf voor de radio-omroep.

Volgens het blad «US News and World Report» hebben de DRIE GROTE AMERIKAANSE TELEVISIEMAATSCHAPPIJEN in 1976 naar schatting een WINST VAN 224 MILJOEN DOLLAR gemaakt. Dat is 192 % meer dan 5 jaar geleden, terwijl de winststijging van alle ondernemingen in deze periode gemiddeld 'slechts' 90 % bedroeg.

Op 3 juni is de 71-jarige Italiaanse filmregisseur ROBERTO ROSSELLINI aan

een hartaanval OVERLEDEN. Hij verwierf vooral bekendheid door zijn film «Roma, città aperta», die het manifest van het Italiaanse neo-realisme wordt genoemd, en door zijn relatie met de Zweedse actrice Ingrid Bergman. Rossellini wou in september in België starten met de opnamen van een film over Karl Marx.

Het Franse ochtendblad «Le Matin de Paris» heeft op 10 juni 1977 zijn naam gewijzigd in «LE MATIN». Als reden werd opgegeven dat het blad - dat drie maand geleden voor het eerst verscheen - niet slechts een Parijse krant is, maar een nationaal dagblad dat ook in de provincie veel gelezen wordt.

Het gebruik van de naam «Le Matin» is in principe verboden, omdat een vooroorlogse krant met die naam bleef verschijnen tijdens de Duitse bezetting. De krant schreef dat zij op de hoogte was van dit verbod, maar dat de wet voor iedereen gelijk dient te zijn en dat andere perswetten ook openlijk worden genegeerd.

(ADVERTENTIE)

Hiermee doelt men op de machtshonger van de persmagnaat Robert Hersant.

De door André Gérard een dertigtal jaren geleden opgerichte UITGEVERIJ MARABOUT van Verviers was in feite de eerste die het Franstalige pocketboek op de markt bracht. In totaal werden door hen zo'n 165 miljoen pockets verspreid over 100 landen. Deels door de huidige concurrentie van de Franse uitgeverijen Hachette en Flammarion, deels door een zekere verzadiging op de pocketmarkt, viel de produktie terug en boekte Marabout een verlies van 226 miljoen. Hachette nam 8 maand geleden een optie op de uitgeverij en is nu mede-eigenaar voor 50 %. Om uit de financiële moeilijkheden te geraken werd het concordaat aangevraagd en werd een groots rationalisatieplan opgesteld. De drukkerij-afdeling zal worden opgedoekt, en alleen de uitgeverij- en distributiesector blijft bestaan. 174 werknemers zijn sinds 20 juni werkloos.

NIEUW BIJ STANDAARD WETENSCHAPPELIJKE UITGEVERIJ

NAAMSESTRAAT 57
3000 LEUVEN

Jan HENDRICKX :

Een identiteit voor kristelijke democraten ?

met een voorwoord van Wilfried Martens, voorzitter van de CVP.

Een zeer belangrijk boek over het eigen gelaat van de kristelijke democratie.

146 bladzijden, paperback

250 fr.

W. VAN GERVEN & J. LEYTEN :

Theorie en praktijk van de rechtsvinding

Plaats en functie van regelgeving, rechtspraak en rechtsleer in het kader van de rechtsvorming

82 bladzijden, paperback

225 fr.